

Samenvatting loopbaanbeschrijving Dolf A Waalewijn, geboren te Haarlem, 19 oktober 1923
Overleden te Leidschendam, 7 juli 2006.

De keuze voor het landmeten was meer die van mijn vader dan de zijne; een leraar Bouwkunde (later adjunct-directeur) aan de Ambachtsschool te Alkmaar en had in zijn jonge jaren als opzichter bij de Provinciale Waterstaat gewaterpast en zijn vader was onder de indruk gekomen van een landmeter, die feilloos een verborgen grenssteen had weten op te sporen. Aangezien Waalewijn op de HBS goed was in de exacte vakken en een voorkeur had voor het buitenleven (lid van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie) leek de studie voor landmeter een goede keus. Bovendien was de korte duur van de studie in Delft (3½ jaar) en financieel aantrekkelijk voor ons gezin.

Omdat hij net geen 8,0 gemiddeld had op zijn eindlijst van de HBS ging Waalewijn zonder beurs naar Delft, maar kreeg aldaar de beurs toch. Op 27 november 1940 werd de TH gesloten door de Duitsers, maar in april 1941 weer geopend. Eerst de wiskunde vakken halen en in het 2^e jaar de voortgezette cursus Landmeten en Fotogrammetrie; Van Heel gaf Optica en van Tienstra gaf Kaartprojecties en Waarnemingsrekening, Geodetische Berekeningen, Puntbepaling en Aansluitingsmethoden; Roelofs gaf Geodetische Astronomie en Gonggrijp Bodemwaarde. Door het niet tekenen van de loyaliteitsverklaring werd Waalewijn onderduiker. Na de bevrijding diende Waalewijn twee weken als bewaker bij de Binnenlandse Strijdkrachten, daarna volgde de zuivering van studenten en hoogleraren en kon in oktober 1945 worden weer beginnen met de studie en behaalde Waalewijn in april 1946 het diploma Civiel-Landmeter.

Na het behalen van het diploma heeft hij gesolliciteerd bij het Kadaster en de MD, maar kreeg een aanstelling bij het jonge ingenieursbureau Van Steenis. Ons eerste werk was een detailkaartering van het in de oorlog verwoeste Oosterbeek, onder leiding van de heer Struik. We maten veelhoeken en legden de situatie vast met behulp van voetpunt en loodlijn. Na voltooiing van het werk in Oosterbeek kreeg Van Steenis een opdracht in Beek bij Nijmegen en daarna volgde een opdracht voor het waterpassen van een kleiput bij Rheden.

Koeman, inmiddels assistent op Geodesie, maakte mij erop attent dat Tienstra een research-assistent zocht en zo op 1 april 1948 kwam ik opnieuw in Delft terecht voor de tijd van twee jaar. Baarda ging de door Tienstra opgezette theorie van de waarnemingsrekening in verband brengen met de theorieën van de mathematische statistiek. Het was Waalewijns taak te onderzoeken wat de waarde was van een middelbare fout (standaardafwijking) berekend uit een kleine steekproef; de uitwerking van dit onderzoek zou ik later kunnen gebruiken voor mijn ingenieursscriptie (geslaagd in 1950).

Door het aflopen van zijn tijd bij de TH kreeg Waalewijn een aanbieding van de MD in de rang van Landmeter (de MD/RWS was in die tijd nog geen zelfstandige directie maar ressorteerde onder de Directie Algemene Dienst in 's-Gravenhage). Zijn eerste werk was een onbepaalde oplossing te berekenen van de normaalvergelijkingen die bij het ontworpen net zouden optreden.

Bij de voorbereiding voor het Deltaplan waren op verschillende plaatsen langs de kust golfmeetpalen opgericht waarbij men de hoogte van het NAP wilde kennen. Van der Weele stelde voor hiertoe een systeem voor hydrostatische waterpassing aan te schaffen. Door schade en schande leerden we de buis geheel gevuld te krijgen en het systeem bruikbaar te maken, waarbij de onvermoeibare inzet van de landmeetkundig ambtenaar Van der Houven van onschatbare betekenis was. Over het systeem en de daarmee uitgevoerde metingen zijn verschillende publikaties in binnen- en buitenlandse tijdschriften verschenen; ons systeem was uniek in de wereld werd het soms verhuurd aan buitenlandse instanties, bijvoorbeeld het Bundesanstalt für Gewässerkunde. Het hydrostatische systeem bleek een grote nauwkeurigheid te hebben, waardoor de eerste orde waterpassing van Nederland met dit systeem werd uitgevoerd door de buis uit te leggen in het net van waterwegen; zodoende konden 'slagen' worden gemaakt van kilometers lengte; daarvoor werd een oude tjalk ingericht en de vierde nauwkeurigheidswaterpassing werd daarmee uitgevoerd. Later is deze oude tjalk vervangen door een modern ingericht speciaal vaartuig, dat evenals zijn voorganger, de naam 'Niveau' droeg.

Door personele wijzigingen kreeg Waalewijn ook de planning van de MD te verwerken i.o.m. de opdrachtgevers (arrondissementen) van de RWS alsmede de leiding over de buitendienst en werd daarnaast ook verantwoordelijk voor NAP, Hoogtekaart en het beheer van de Fijne Instrumenten. Naast mijn gewone werkzaamheden had ik zitting in verschillende commissies van de Nederlandse Vereniging voor Geodesie, zoals 'De goeete in Perspectief' en Werkgroep II 'Toepassing bedrijfsleer

bij landmeetkundige instellingen', welke laatste uitmondde in een publikatie in het Nederlands Geodetisch Tijdschrift (26). Voorts vertegenwoordigde ik de MD in het 'Contactorgaan Instrumentatie' van de Rijkswaterstaat en als tweede man met Rienstra in de Contact Commissie inzake Landmeetkundige en Kartografische Aangelegenheden (CCLK).

In september van 1957 kon Simonsen op het congres van de UGGI te Toronto de definitieve samenstelling van het Europese waterpasnet aan de vergadering van Sectie II voorleggen. De eerste resultaten van de REUN-vereffening werden gepresenteerd door de rekencentra op een bijeenkomst te Delft in januari 1959. In mijn functie als secretaris van de in 1954 door de Rijkscommissie voor Geodesie ingestelde Subcommissie Bodembeweging gaf ik op dit congres een korte uiteenzetting over metingen van bodembeweging in Nederland (30) en ik nam zitting in de CRCM.

Drie weken na het congres te Grenoble overleed L. Jones onverwacht. Als gevolg daarvan werd ik, zijnde vice-president van de REUN, door Kukkamäki (President van de AIG) aangewezen als de nieuwe president van de REUN.

Op 11 maart 1974 ontving minister T. Westerterp mij voor een kennismakingsbezoek, waarna ik bij KB werd benoemd tot hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat (HID), Hoofd van de Meetkundige Dienst en op 4 november 1981 nam ik in de 'Stadsdoelen' te Delft afscheid van de MD. Bij zijn afscheid was Waalewijn 58 jaar en heeft zich daarna verdiept in de geschiedenis van de Rijkswaterstaat in de Tweede Wereldoorlog op verzoek van de DG/RWS. Langzamerhand begon de studie zodanig vorm te krijgen dat het leidde tot een proefschrift en zo vond op 7 februari 1990 de promotie plaats in de fraaie Senaatskamer van de Rijksuniversiteit Leiden.